

Megjegyzés

Emlékeztetjük a prédikációk olvasóit a vízkereszt ünnepe utáni 3. vasárnapi igehirdetés elé írt *Megjegyzés*re. Ott jeleztük, hogy az év vége felé vissza kell térnünk az '55/'56-os és a mostani egyházi esztendő különbségeire. Most van ennek az ideje, mert az ott előre jelzett év végi eltérésekkel az előttünk álló hetekben találkozunk. A különbségekben való könnyebb eligazodás érdekében „látogatóink” figyelmébe ajánljuk az alábbi táblázatot is, mert bizonyosak vagyunk abban, hogy az említett *Megjegyzés*ben írtakkal együtt elegendő segítséget ad az egyházi esztendő „rejtelseiben” való eligazodáshoz.

Arra külön felhívjuk a figyelmet, hogy a táblázat oszlopainak összevetésénél elsősorban nem a dátumokra (bár az is érdekes lehet), hanem a vasárnapok számozására kell figyelemmel lenni. Végül megemlítjük, hogy újabb rendünk szerint a reformáció ünnepét megelőző vasárnap – függetlenül attól, hogy hányadik vasárnapról van szó a Szentháromság ünnepe utáni időben – mindig „Bibliavasárnap”, amelyre külön igerendje van egyházunknak. Ez látható táblázatunkban is.

Az Úr áldása legyen az igehirdetések olvasóin!

1955/1956	2019/2020
Okt. 14. / Szth. ünn. ut. 20. vas. / Mt 22,1–14	Okt. 25. / [20.] Bibliavasárnap / Jn 20,30–31
Okt. 21. / Szth. ünn. ut. 21. vas. / Jn 4,46b–54	xxx(L. reformáció ünn. után)xxx
Okt. 28. / Szth. ünn. ut. 22. vas. / Mt 18,23–35	xxxxxxx
Okt. 31. Reformáció ünnepe / Jn 2,13–17	Okt. 31. / Reformáció ünn. / Mt 5,1–12
Nov. 4. / Szth. ünn. ut. 23. vas. / Mt 22,15–22	Nov. 01. / Szth. ünn. ut. <u>21.</u> vas. / Jn 4,46b–54
Nov. 11. / Szth. ünn. ut. 24. vas. / Mt 9,18–26	xxxxxxx
Nov. 18. / Szth. ünn. ut. 25. vas. / Mt 24,15–28	Nov. 08. / Utolsóelőtti megelőző vas. / Mt 24,15– <u>31</u>
Nov. 25. / Szth. ünn. ut. 26. vas. / Mt 25, 31–46	Nov. 15. / Utolsóelőtti vas. / Mt 25,31–46
xxxxxxx	Nov. 22. / Az egyh. év utolsó vas. / Mt 24,37–51

Kire haragszik Isten?

Időpont: Szentháromság utáni 20. vasárnap, 1956. október 14.

Alapige: Máté 22,1-14.

És megszólalván Jézus, ismét példázatokban beszél vala nékik, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, a ki az ő fiának menyegzőt szerze. És elküldé szolgálait, hogy meghívják azokat, a kik a menyegzőre hivatalosak valának; de nem akarnak vala eljöni. Ismét küldé más szolgálkat, mondván: Mondjátok meg a hivatalosoknak: Ímé, ebédemet elkészítettem, tulkaim és hízlalt állataim levágva vannak, és kész minden; jertek el a menyegzőre. De azok nem törődvén velem, elmenének, az egyik a maga szántóföldjére, a másik a maga kereskedésébe;

A többiek pedig megfogván az ő szolgálait, bántalmazák és megölik őket. Meghallván pedig ezt a király, megharaguvék, és elküldvén hadait, azokat a gyilkosokat elveszté, és azoknak városait fölégeté. Akkor monda az ő szolgálainak: A menyegző ugyan készen van, de a hivatalosok nem valának méltók. Menjetek azért a keresztútakra, és a kiket csak találtok, hívjátok be a menyegzőbe. És kimenvén azok a szolgálak az útakra, begyűjték mind a kiket csak találtak vala, jókat és gonoszokat egyaránt. És megtelék a menyegző vendégekkel. Bemenvén pedig a király, hogy megtekintse a vendégeket, láta ott egy embert, a kinek nem vala menyegzői ruhája. És monda néki: Barátom, mi módon jöttél ide, holott nincsen menyegzői ruhád? Az pedig hallgata. Akkor monda a király a szolgálknak: Kötözzétek meg a lábait és kezeit, és vigyétek és vessétek őt a külső sötétségre; ott léssen sírás és fogcsikorgatás. Mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak.

A mai ige a királyi menyegzőről szóló példázat. A közfelfogás szerint két dologról szól: Isten hívó szeretetéről s az embernek ezt a szeretetet visszautasító gonoszságáról. Van azonban a példázatban egy harmadik üzenet is, melyre kevésbé szoktak felfigyelni s ez Isten haragjáról beszél. Pedig ebben a példázatban épp ez a különleges üzenet. Isten hívogató szeretete és az ember visszautasító gonoszsága benne van ennek a példázatnak a testvérében, a nagy vacsoráról szóló példázatban is /Luk. 14,16-24./, de Isten haragja csak ebben a példázatban bontakozik ki a maga félelmetességében. A nagy vacsoráról szóló példázatban is megharagszik ugyan a gazda /Luk. 14,21./, de ez a harag nem büntet, csak elfordul azoktól, akik visszautasítják a hívást s odafordul azokhoz, akik szegények, csonkabonkák, sánták, vakok, csavargók, koldusok s őket ülteti le a hivatalosok helyére a vacsorázó asztalhoz. Ebben a példázatban azonban Isten haragja kimondottan büntető harag. Ez tehát a királyi menyegzőről szóló példázat különleges többlete a nagy vacsoráról szóló példázattal szemben.

A példázatnak két eseménye mutatja be Isten haragját. Az egyik a meghívó szolgálak bántalmazásairól mondja: „Meghallván pedig ezt a király, megharaguvék, és elküldvén hadait, azokat a gyilkosokat elveszté és azoknak városait felégeté.” /7. v./ A másik a lakodalomba menyegzői ruha nélkül betolakodott vendéggel történik, aki felől ezt a parancsolatot adja a király szolgálainak: „Kötözzétek meg a lábait és kezeit, és vigyétek és vessétek őt a külső sötétségre; ott léssen sírás és fogcsikorgatás.” /13. v./

1. Nézzük meg közelebbről, milyennek mutatja a király haragját ez a két esemény! A király haragja félelmetesen, mindent elsöprően szenvedélyes. Képtelen türtőztetni magát. Nem gondol arra, hogy menyegző és háború nem illik össze. Azt a gondolatot is elhessegeti magától, hogy

vitézei mulatságra készültek s nem véres háborúra. Nem hajlandó haragját hidegre tenni addig, míg véget nem ér a lakodalom. Nem törődik azzal, hogy majd „vérnász”-ként fogják emlegetni kedves fiának menyegzőjét. Várjon a lakodalom, de a harag nem vár! Félbeszakítja a lakodalmat, riadót fúvat seregének. A konyha vár, az idő múlik, éjszakába nyúlik. Még annyi szolgálja sem marad otthon, hogy addig új vendégekről gondoskodhassék, míg tart a háború. Mindenkit elküld a csatába s csak mikor véresen, kormosan hazaér a sereg, akkor folytatódik a lakodalom. /8. v./

A király haragjának félelmetes szenvedélyességét mutatja kérlelhetetlensége is. Számára nem a győzelem a fontos, hanem a megtorlás. Fegyvertelenek ellen küld fegyvereseket, kik nem válogatnak, hanem felkoncolják az embereket s felgyújtják a városokat.

Haragjának megtorló szenvedélyességét mutatja az is, ahogyan a menyegzői ruha nélküli emberrel bánik. Nemcsak kiutasítja a lakodalomból, nemcsak kivezetteti, hanem kidobhatja a gyötrelemre. Megkínóztatja őt.

Mindezt súlyosbítja, hogy ez a haragvó ember király, kit méltóságra és önuralomra kötelez a hivatala és egyben örömapa is, kit engedékenységre kellene, hogy indítson a fia menyegzői boldogsága.

Megborzadunk arra a gondolatra, hogy ez a példázatbeli király maga Isten. Hát tud így haragudni Isten? A szeretetnek Istene? A Jézus Krisztus által kijelentett Isten? Akármennyire nem tetszik nekünk, akármennyire elképzelhetetlenek, Istenhez méltatlannak tartjuk, nem változtathatunk azon a tényen, hogy az a Jézus Krisztus, aki szemtől szembe látta az Atyát, akinek Istenről szóló híradása egyedül megbízható, hiteles, ebben a példázatban arról tesz bizonyosságot, hogy Isten tud haragudni, mégpedig félelmetesen.

Most nem beszélek arról, hogy a biblia más helye is megerősíti ezt a tényt. Arról sem beszélek, hogy mi magunk is megtapasztalhattuk már, milyen rettenetes tud lenni az, ha az ember magára haragítja Istent. Csak arról az egyetlen tényről szólok, melyben e példázatbeli harag valóság lett, melyben Isten haragja kitöltetett az emberre. Ez a tény pedig a golgotai kereszt. Ott töltötte ki Isten haragját az emberre, az ember helyett az Ember Fiára, a Fiúistenre, magára Jézus Krisztusra, e példázat elmondójára. Ott folyik le a példázatbeli villámháború. Nem is egészen egy nap alatt lehengerelik Jézust. Ott csattog a korbács. Ott kötözik meg az Embernek Fiát, ott csikorognak a fogak, ott kínozzák meg Őt. Ott dobják ki a veszthelyre s ott van a nagy külső sötétség. Borzadj meg arra a gondolatra, hogy ilyen rettenetes az, mikor haragszik az Isten.

2. Ez a példázat azonban nemcsak arról beszél, hogy Isten tud haragudni és rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni, hanem arról is, hogy kire haragszik így Isten.

A legkézenfekvőbb felelet erre a kérdésre ez: követeinek gyilkosaira. A meghívottak között ugyanis voltak olyanok, akik megfogták a király szolgáit, bántalmazták és megölték őket. /6. v./ Ez a tény megint egy olyan többlet a királyi menyegzőről szóló példázatban, ami a nagy vacsoráról szóló testvérpéldázatban nincs meg. Érthető tehát, ha sokan az egyik többletet a másik többlettel akarják magyarázni s azt mondják, hogy Isten haragjának kiváltó oka a meghívottaknak ez a tettelességre vetemedő, gyilkos magatartása. A 7. vers szerint is a gyilkosok ellen küldi ki hadait a király.

Fogadjuk el most ezt a kézenfekvő magyarázatot, de ne fogadjuk el azt a szintén kézenfekvő gondolatot, hogy nekünk tehát nem kell félnünk Isten haragjától, mert mi nem vagyunk próféták gyilkosai! Gondoljuk meg, hogy Jézusnak egészen más a felfogása a gyilkosságról, mint a világnak! A hegyi beszéd szerint az is gyilkos, aki haragszik az atyjafiára. Ezek a meghívottak is azért lettek gyilkosok, mert nyugalmuk megháborítóinak tekintették Isten küldötteit. Nem bosszankodtál te még sosem arra, akit Isten azért küldött utadba, hogy ne mehess nyugodtan a bűn és a kárhozat útján? Nem haragudtál arra, akin keresztül rád pírított Isten? Nem Isten hívogató szeretetét láttad bennök, hanem csak mindenbe beleavatkozó, okvetetlenkedő embert, akit félre kell tolni az útból. Ez Jézus szemében már Isten követének meggyilkolása.

Azután ne felejtsd el, hogy nem csak úgy lehet elnémítani Isten követét, hogy fejét véteted, mint Keresztelő Jánosnak Heródes. Nyelvvél is lehet gyilkolni, sőt közönnyel is. Hány lelkipásztor vált már lehetetlenné azáltal, hogy szájára vette valami hamis pletyka! És hány lelkes igehirdető fásult meg s lett robotos béres amiatt a közöny miatt, mely gyülekezetéből feléje áradt! Isten nemcsak a papot teszi felelőssé a gyülekezetért, hanem a gyülekezetet is a papjáért. Te is felelős vagy azért, kit Isten küldött hozzád. Vigyázz, Isten saját sérelmének tekinti a papján esett sérelmet s lesújt haragja azokra, kik meggyilkolják a papok lelkét, akár közönnyel, akár azzal, hogy minden missziói megmozdulására bosszankodással felelnek, avagy gyilkos gúnnyal!

Mindez azonban Isten haragjának csak egyik indokolása. Isten nemcsak a gyilkosokon tölti ki haragját, hanem a menyegzői ruha nélküli vendégen is. Hát erre miért haragszik? Ez az ember nem gyilkos. Törődik Isten hívásával. Engedelmeskedik Isten követeinek és követi őket. Kívánczik a menyegzőbe és be is jut oda. Miután mindez a példázatban lelki értelemben veendő, mondhatjuk, hogy ez az ember lelkileg rendben levőnek látszik.

A polgári becsület tekintetében is rendben van. Nem azért nincs menyegzői ruhája, mert csavargó, vagy koldus, akinek nincs tisztességes öltözete, hanem azért nem fogadta el a király szolgálói által felkínált fehér menyegzői köntöst, mivel magának is volt megfelelőnek látszó ünneplő ruhája.

Miért haragszik meg tehát Isten erre a derék, tisztességes, rendes, lelkileg is érdeklődő emberre s miért dobhatja ki őt a menyegzőből? Azért, mert elfogadja ugyan Isten követeinek szavát, de csak a hívogatót, ellenben nem hajlandó hallgatni rájuk akkor, mikor a királyi palota ajtajában a bűnről és a kegyelemről kezdenek el beszélni. Nem akar hallani bűnről, legfeljebb a más bűnéről. A magáéről nem. Neki nincs bűne. Neki is lehet ugyan – ezt elismeri – gyarlósága, hiszen tévedni emberi dolog. Meg is botolhat, hiszen a lónak négy lába van s mégis megbotlik..., de bűne, az nincs. Ő derék, tisztességes, becsületes, vallásos ember, megadja Istennek s embernek egyaránt, kit mi illet. Ezért tolja el magától a palota kapujában a kegyelem felkínált fehér ruháját s a saját ruhájában akar besétálni a lakodalomba.

Vajon nem bosszankodsz-e te is azon, hogy a templomban mindig a bűnről prédikálnak s nem az a véleményed-e önmagadról, hogy nem szorulsz kegyelemre, hanem megérdemled az üdvösséget? Vigyázz! A visszautasított kegyelem Isten haragját váltja ki. Ha meggondoljuk, hogy a menyegzői fehér ruhát Krisztus vére mosta fehérre, megértjük, hogy ily nagy kegyelem visszautasítása főbenjáró vétek.

Ez a példázat egyszer beteljesedett a zsidókon. Jeruzsálem romjai és a szétszórt zsidóság a bizonyága. Rajtad is, rajtam is beteljesedhetik. Isten haragja nem pedagógiai fenyegetés, hanem rettenetes valóság. Ámen.